

369 59 00

F: 01 369 59 01
E: gp.mk@gov.si
www.mk.gov.si

Številka: 510-19/2023-3340-137

Ljubljana, 19. 12. 2023

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo o udeležbi ministrice za kulturo dr. Aste Vrečko na Frankfurtškem knjižnem sejmu med 16. in 22. oktobrom 2023 v Frankfurtu – PREDLOG ZA OBRAVNAVO

1. Predlog sklepa vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o udeležbi ministrice za kulturo dr. Aste Vrečko na Frankfurtškem knjižnem sejmu med 16. in 22. oktobrom 2023 v Frankfurtu.

Barbara Kolenko Helbl

GENERALNA SEKRETARKA

Priloga:

- poročilo iz sklepa

Prejmejo:

- Ministrstvo za kulturo
- Urad predsednice Republike Slovenije
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
- Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu
- Ministrstvo za zunanje zadeve
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
– dr. Sonja Kralj, vodja Službe za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje, Ministrstvo za kulturo		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Ministrica za kulturo dr. Asta Vrečko se je med 16. 10. 2023 in 22. 10. 2023 v Frankfurtu z delegacijo udeležila Frankfurtskega knjižnega sejma. Letošnja častna gostja sejma je bila Slovenija, ki se je predstavljala pod sloganom Satovje besed. V Frankfurtu je Slovenija predstavila bogat in raznolik program, ki je obsegal predstavitve 72 avtorjev in 178 drugih sodelujočih, ki so skupaj sodelovali v 250 dogodkih na 26 različnih lokacijah v mestu (okrog 80 dogodkov je potekalo v Slovenskem paviljonu). Ministrica dr. Asta Vrečko je kot aktivna udeleženka sodelovala pri štirih festivalskih dogodkih, mnogih se je udeležila kot gostja. Gostovanje Slovenije kot časne gostje na Frankfurtskem knjižnem sejmu sta z udeležbo aktivno podprla tudi predsednica Republike Slovenije dr. Nataša Pirc Musar in minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han. Slovenski paviljon pod geslom »Satovje besed« je bil odlično obiskan. Poleg samega paviljona so glavne stebre slovenskega gostovanja predstavljali Manifest o poglobljenem branju v digitalni dobi, gostovanje ljubljanske filozofske šole ter koncert zasedbe Laibach.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
/		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:		
Gradivo nima nobenih finančnih posledic.		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva vpliva na:		NE
- pristojnost občin, - delovanje občin, - financiranje občin		
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:		
– Skupnosti občin Slovenije SOS: NE		

– Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)	
(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – . Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Poročilo je bilo dano Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
Dr. Asta Vrečko MINISTRICA	

Prilogi:

- predlog sklepa,
- predlog poročila.

PREDLOG SKLEPA:

Številka:

Datum:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne pod točko sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o udeležbi ministrice za kulturo dr. Aste Vrečko na Frankfurtškem knjižnem sejmu med 16. in 22. oktobrom 2023 v Frankfurtu.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Priloga:

- poročilo iz sklepa

Prejmejo:

- Ministrstvo za kulturo
- Urad predsednice Republike Slovenije
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
- Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu
- Ministrstvo za zunanje zadeve
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje

Poročilo o udeležbi ministrice za kulturo dr. Aste Vrečko na Frankfurtskem knjižnem sejmu med 16. in 22. oktobrom 2023 v Frankfurtu

Ministrica za kulturo dr. Asta Vrečko se je med 16. in 22. 10. 2023 v Frankfurtu z delegacijo udeležila Frankfurtskega knjižnega sejma. Letošnja častna gostja sejma je bila Slovenija, ki se je predstavljala pod geslom »Satovje besed«. V Frankfurtu je Slovenija predstavila bogat in raznolik program, ki je obsegal predstavitev 72 avtorjev in 178 drugih sodelujočih, ki so skupaj sodelovali v 250 dogodkih na 26 različnih lokacijah v mestu (okrog 80 dogodkov je potekalo v Slovenskem paviljonu). Program slovenske predstavitve je pripravila Javna agencija za knjigo RS v sodelovanju s kuratorji dr. Mihom Kovačem, Matthiasom Göritzom in Amalijo Maček.

Letos, ko je bila častna gostja frankfurtskega knjižnega sejma, je sejem praznoval 75. obletnico. Sejem predstavlja najpomembnejše stičišče mednarodne knjižne in medijske industrije, vsebuje pa tudi nezanemarljivo gospodarsko komponento: s 105.000 strokovnimi obiskovalci (v primerjavi s 93.000 leta 2022) iz 130 držav in 110.000 člani splošne javnosti (v primerjavi s 87.000 leta 2022) je frankfurtski knjižni sejem po letih 2020 in 2021, dveh letih, ki ju je prizadela pandemija, znova uspel opazno rasti. V razstavnih prostorih se je predstavilo več kot 4000 razstavljalcev iz 95 držav. V petih sejemskih dneh je več kot 7000 predstavnikov medijev poročalo o več kot 2600 dogodkih. Obisk v soboto in nedeljo, dva dneva, ko je knjižni sejem ves dan odprt za širšo javnost, je za več kot 30 odstotkov presegal število obiskovalcev v letu 2022. Program mednarodne trgovine je vseboval dogodke za usposabljanje, razpravo in mreženje. Precej pozornosti je bilo namenjene tematiki umetne inteligence. Med sejmom je bilo slišati predvsem pozive k transparentnosti in pravnemu okviru, ki ščiti interese ustvarjalcev.

Dr. Asta Vrečko se je 17. oktobra udeležila slavnostnega odprtja sejma. Moderiran pogovor ob odprtju sejma v torek, 17. oktobra 2023 sta uvodoma izvedla Karin Schmidt-Friedrichs, predstavnica zvezne dežele Hessen in direktor Frankfurtskega knjižnega sejma, Juergen Boos. Sejem sta odprli predsednica Republike Slovenije dr. Nataša Pirc Musar in nemška ministrica za kulturo Claudia Roth. Predsednica Republike Slovenije je v svojem govoru poudarila, da je knjiga v samem središču kulturnega zavedanja Slovencev. Slavnostna govorca, ki sta predstavljala častno gostjo Slovenijo, sta bila pesnica Miljana Cunta in filozof dr. Slavoj Žižek. Slavnostnemu odprtju sejma sta sledila slavnostno odprtje slovenskega paviljona in večerni sprejem Slovenije. **Ministrica za kulturo dr. Asta Vrečko je ob spremstvu nemške ministrice za kulturo Claudie Roth in predsednice republike dr. Nataše Pirc Musar odprla slovenski paviljon.** Med drugim je dejala: *“Slovenija ima bogato in živahno literarno sceno, ki jo sooblikujejo številne založbe, prevajalske iniciative in najrazličnejši programi za promocijo bralne kulture, namenjeni različnim generacijam bralcev. Inovativno oblikovanje in skladnost s trajnostnimi smernicami pri gradnji našega paviljona pričajo o visoki ravni ustvarjalnosti in spoštljivem odnosu do okolja, ki sta značilna za Slovenijo nasploh. Enakost v dostopnosti do knjig in branja je pomemben gradnik demokracije. Branje predstavlja bistven vir informacij in pomaga razvijati kritično mišljenje, kar je prav tako ključni element demokracije. Z branjem razvijamo jezike. Preko prevajanja presegamo jezikovne ovire, kar nam omogoča, da razvijamo naše skupne ideje in prispevamo k bolj odprti, strpni in večkulturni prihodnosti Evrope. Danes, ko slovesno odpiramo Slovenski paviljon, se zahvaljujem celotni ekipi Frankfurtskega knjižnega sejma in njegovemu predsedniku Jürgenju Boosu, za priložnost, da Slovenija lahko predstavi odličnost sodobne literature naše države. Posebno zahvalo izražam tudi kuratorjem, Javni agenciji za knjigo Republike Slovenije in njeni direktorici Katji Stergar, obenem pa tudi ekipama Ministrstva za kulturo RS in Veleposlaništva RS v Nemčiji za vse njihovo trdo delo, ki je doprineslo k današnjemu slavnostnemu odprtju. Naj vas slovenska predstavitev gane ali izzove, naj vas spodbudi k zavzetim debatam, ki bodo prečile kulturne razlike in nam pomagale poiskati skupen jezik medkulturnega razumevanja.”* Nagovor ob odprtju paviljona je imela tudi direktorica Javne agencije za knjigo (JAK), Katja Stergar. Odprtja Frankfurtskega knjižnega sejma so se udeležili tudi minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han z delegacijo, državni sekretar na zunanjem ministrstvu Marko Štucin ter državna sekretarka v kabinetu predsednika Vlade dr. Kaja Širok, kasneje pa se je sejma udeležila tudi državna sekretarka, pristojna za področje odnosov med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med Republiko Slovenijo in Slovenci po svetu Vesna Humar. Na odprtju so bili prisotni številni visoki gostje, med njimi direktorji, kustosi partnerskih institucij v Frankfurtu, kjer se je Slovenija predstavila z dodatnim kulturnim programom in politični predstavniki dežele Hessen.

Na isti dan je **ministrica dr. Asta Vrečko skupaj s predsednico RS dr. Natašo Pirc Musar gostila večerni sprejem**, ki ga je organizacijsko pripravilo Veleposlaništvo RS v Nemčiji v sodelovanju z STO, finančno podprlo pa Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport RS. Potekal je v prostorih Senkenberg Naturmuseuma. Ministrica je zbrane nagovorila tudi na večernem sprejemu: *»Slovenija je po velikosti skorajda enaka nemški deželi Hessen. Na razmeroma majhnem geografskem območju, ki meri nekaj več kot 20.000 kvadratnih kilometrov, je Slovenija dom 283 podružnicam splošnih knjižnic, ki nekaj več kot dvema milijonoma prebivalcem ponujajo 12 milijonov knjig, revij, digitalnih ali zvočnih knjig in drugih knjižničnih enot. Mrežo splošnih knjižnic dopolnjujejo Narodna in univerzitetna knjižnica, številne univerzitetne, šolske in strokovne knjižnice ter razvejana mreža knjigarn, ki ponujajo publikacije različnih slovenskih in tujih založb. Slovenska zakonodaja določa, da se vse knjige, izdane v slovenskem jeziku, prvih šest mesecev po izidu, prodajajo po vseh kotičkih Slovenije po enotni ceni, vse z namenom zagotoviti enako ekonomsko dostopnost knjig za vse. V naslednjih dneh bo v Frankfurtu na ogled zakladnica literarnih del nagrajenih in svetovno priznanih slovenskih avtorjev. Z bogatim in vrhunskim programom dogodkov in publikacij želimo okrepiti obstoječa partnerstva in graditi nova ter omogočati prevode in širšo distribucijo slovenske literature svetovni javnosti«* je med drugim poudarila ministrica. Ob tej priložnosti se je zahvalila ekipi Frankfurtskega knjižnega sejma, njegovemu predsedniku Jürgenu Boosu, kuratorjem, Javni agenciji za knjigo Republike Slovenije in njeni direktorici Katji Stergar ter ekipama Ministrstva za kulturo in Veleposlaništva Republike Slovenije v Nemčiji.

Ministrica dr. Asta Vrečko se je ob robu sejma udeležila tudi bilateralnega srečanja z nemško ministrico za kulturo Claudio Roth. Med drugim sta govorili o različnih možnostih promocije in krepitev avtorjev, založnikov in ostalih deležnikov na področju literature, sploh v luči številnih prevodov slovenskih literarnih del kot posledice častnega gostovanja. **Slovenska in nemška ministrica sta se skupaj udeležili tudi predstavitve Ljubljanskega manifesta o branju na višji ravni, na kateri sta aktivno sodelovali.** Manifest poudarja pomen knjižnega branja v zaslonski dobi in je eden od stebrov slovenskega programa Slovenija, častna gostja na knjižnem sejmu v Frankfurtu. Manifest poudarja, da je branje na višji ravni naše najmočnejše orodje za razvoj analitičnega in kritičnega mišljenja. S takim branjem vadimo metakognicijo in kognitivno potrpežljivost, širimo zmožnost pojmovnega umevanja, krepimo empatijo in se učimo na probleme gledati z različnih zornih kotov – vse to pa so nepogrešljive socialne veščine za ozaveščene državljane v sodobnih demokratičnih družbah. Podpisniki manifesta pozivajo k prepoznavanju trajnega pomena branja na višji ravni v digitalni dobi. Ljubljanski manifest so sicer priznani strokovnjaki in dva od avtorjev predstavili že 10. oktobra v Cankarjevem domu. Od same predstavitve manifesta pa do današnjega dne je ta dosegel že precej širo občinstvo in podporo. Med drugim so ga podprli in podpisali tudi številni evropski ministri in ministrice za kulturo. Na predstavitvi manifesta je zbrane v kratkem video nagovoru pozdravila tudi pisateljica Margaret Atwood. Ministrica dr. Asta Vrečko je v svojem nagovoru poudarila: *»Branje zgodb pomeni potapljanje v svete in stvarnosti, ki niso naše lastne. Tako širimo svoj miselni horizont, pa tudi besedni zaklad, vse to pa vodi k razvijanju pravega razumevanja drugega. S tem raste naša strpnost in tako ostajamo odprti za dialog. Zmanjševanje bralnih sposobnosti in navad je globalni pojav. Zaradi zavedanja, kako pomembno je branje tako za posameznike kot skupnosti in s tem za celotno družbo, je Slovenija, častna gostja knjižnega sejma v Frankfurtu, za glavno temo Ljubljanskega manifesta izbrala branje na visoki ravni.«*

Dr. Asta Vrečko se je aktivno udeležila tudi okroglega mize Global Book Events for Global Attention – And a Global Readership? (slo. Globalni knjižni dogodki za globalno pozornost - in globalno bralstvo?), na kateri je poudarila pomen mednarodnih prireditvev, kakršni sta Frankfurtski knjižni sejem in mednarodni knjižni sejem v Bologni, kjer bo Slovenija častna gostja v letu 2024, za promocijo vrhunskih slovenskih ustvarjalcev in ustvarjalk in njihovih del. Tovrstne prireditve so pomembne tudi za promocijo in razvoj jezikov v digitalnem okolju, zlasti tistih z majhnim številom govorcev. Na okrogli mizi, ki jo je povezovala Renata Zamida, sta sodelovali tudi namestnik vodje enote Izvajalske agencije za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo pri Evropski komisiji (EACEA) Arnaud Pasquali in Ian Denison, ki je pri Unescu zadolžen za založništvo. Ministrica je ob zaključku udeležence povabila na dogodke Evropske prestolnice kulture v Novi Gorici leta 2025. Sledilo je srečanje z domačimi in tujimi založniki na slovenski stojnici, ki so mu sledila številna srečanja z avtorji in avtoricami v času sejma.

Eden izmed odmevnejših dogodkov slovenskega gostovanja na Frankfurtskem knjižnem sejmu je bila **okrogla miza o kritiki ideologije v današnjem svetu, katere se je udeležila tudi ministrica za kulturo dr. Asta Vrečko.** Na njej so poleg teoretikov frankfurtske šole kritične teorije Rainerja Forsta, Regine Kreide in Martina Saara sodelovali tudi Alenka Zupančič, Mladen Dolar in Slavoj Žižek, trije

teoretiki ljubljanske psihoanalitične šole. V nabito polni predavalnici univerze Goethe jo je spremljalo šeststo poslušalcev, kakšnih sto je ostalo zunaj, omogočen je bil tudi video prenos. Udeleženci so razpravljali o različnih možnostih ter načinih podajanja kritike ideologiji sodobnega sveta, pregledovali omejitve in vrednotili medsebojna spoznanja.

V sklopu predstavitve Slovenije častne gostje na 75. Frankfurtskem knjižnem sejmu je bil 19. oktobra v Jahrhunderthalle izveden **koncert slovenske skupine Laibach, ki se ga je udeležila tudi ministrica dr. Asta Vrečko z delegacijo**. Skupina Laibach je skupaj s teheranskim mešanim pevskim zborom Human Voice Ensemble, slovenskim ženskim pevskim zborom Gallina in harmonikarskim orkestrom AccordiOna, predstavila izvirno simfonično delo Alamut po knjižni predlogi Vladimirja Bartola. Glasbo za simfonični multimedijski spektakel so ustvarili Luka Jamnik, Idin Samimi Mofakham in Nima A. Rowshan. Simfoničnemu orkestru Radiotelevizije Slovenija, skupini Laibach in Human Voice Ensemble je dirigiral iranski dirigent Navid Gohari.

Ministrica dr. Asta Vrečko se je udeležila tudi pogovora Draga Jančarja in Ane Marwan, ki je potekal v slovenskem paviljonu.

Na povabilo nemške ministrice za kulturo Claudie Roth se je dr. Asta Vrečko udeležila tudi podelitve za mir britansko-indijskemu pisatelju Salmanu Rushdieju. Podelitev je potekala v frankfurtski cerkvi svetega Pavla. Gre za nagrado nemških založnikov in knjigotržcev z dolgo tradicijo in izjemnim pomenom, prejeli so jo tudi nekateri nobelovci, znani intelektualci in bojovníki za mir in pravičnost. Podelitve so se udeležili najpomembnejši nemški založniki, politiki dežele Hessen in pretekli prejemniki.

Državni sekretar mag. Marko Rusjan in državna sekretarka v kabinetu predsednika vlade dr. Kaja Širok s sodelavci sta se 19. oktobra sestala z direktorjem Direktorata za izobraževanje, mlade, šport in kulturo Evropske komisije Georgom Häuslerjem. Ta je slovenski delegaciji čestital za odličen nastop na Frankfurtskem knjižnem sejmu, kjer je Slovenija častna gostja, pa tudi za izjemen uspeh slovenskih prijaviteljev v programu Ustvarjalna Evropa. Državni sekretar je ob tem uspehu pohvalil pisarno za program Ustvarjalna Evropa, ki jo v Sloveniji vodi Motovila. Ob tem je poudaril, da bo treba tudi v prihodnje povezovati in krepiti medsektorske vezi ter koprodukcije znotraj programa Ustvarjalna Evropa. Sogovornika sta se strinjala, da je pri tem ključno prav sodelovanje med ustvarjalci, nevladnimi organizacijami, javnimi zavodi ter snovalci projektov. Pogovor je tekel tudi o delovanju delovne skupine o mednarodnih kulturnih povezavah EU in o pripravi mandata za delo skupine strokovnjakov, ki pripravljajo poročila s področja delovanja knjižnic. Državni sekretar je direktorju predstavil kakovostno mrežo splošnih knjižnic v Sloveniji in zagotovil, da bo Slovenija v delovni skupini aktivno sodelovala.

Državni sekretar mag. Marko Rusjan se je ob robu Frankfurtskega knjižnega sejma srečal tudi s ciprsko ministrico za kulturo Vasiliki Kassianidou. Državni sekretar je ciprsko sogovornico seznanil s pripravami na letošnji knjižni sejem v Frankfurtu, kjer je Slovenija častna gostja. Govorila sta tudi o tem, kako pomembna je državno vzpostavljena mreža knjižnic, ki prispeva k bralni pismenosti, obenem pa je mesto srečevanja ljudi in njihovih raznolikih mnenj. Strinjala sta se, da je pomembno, da se v okviru Sveta EU povezujejo majhne države, ki imajo skupne interese.

Državni sekretar mag. Marko Rusjan in državna sekretarka v kabinetu predsednika vlade dr. Kaja Širok sta se z delegacijo Ministrstva za kulturo v frankfurtskem DFF - Deutsches Filminstitut & Filmmuseum udeležila premiere dokumentarnega filma Maje Weiss Zajeti v izviru – slovenski otroci Lebensborna. Dokumentarni film je pretresljiv prikaz usod ukradenih slovenskih otrok med nemško okupacijo med drugo svetovno vojno. Na pogovoru, ki je sledil premieri, sta svoje vtise še enkrat strnila tudi dva izmed ukradenih otrok.

Na povabilo predstavnikov dežel Hessen, Baden-Württemberg, Severno Porenje-Vestfalija in Posarje sta generalna direktorica Direktorata za ustvarjalnost Barbara Koželj Podlogar in svetovalec v kabinetu ministrice Peter Baroš v okviru projekta Slovenija – častna gostja na frankfurtskem knjižnem sejmu 2023 predstavila področje kulturnih in kreativnih industrij v Sloveniji.

Frankfurtski knjižni sejem je obiskal tudi predsednik Evropske nogometne zveze (UEFA) Aleksander Čeferin. Na odlično obiskani okrogli mizi se je o športu, branju in politiki pogovarjal z direktorjem Frankfurtskega knjižnega sejma Jürgenom Boosom. Po okrogli mizi se je srečal z ministrico dr. Asto Vrečko. Skupaj sta si ogledala slovenski paviljon in slovensko nacionalno stojnico. Na pobudo ministrice je tudi Aleksander Čeferin podpisal Ljubljanski manifest o branju na višjem nivoju.

Zadnji sejmski dan, v nedeljo, 22. oktobra, je Slovenija vlogo častne gostje Frankfurtskega knjižnega sejma za prihodnje leto predala Italiji. Slovesnosti so se med drugim udeležili Katja Stergar, direktorica Javne agencije za knjigo (JAK), Mauro Mazza, posebni predstavnik italijanske vlade za projekt častnega gosta Italije, s posnetkom se je oglasila italijanska pisateljica Ilaria Tuti. Glavni del dogodka pa je bil pogovor s slovenskim pisateljem Dušanom Jelinčičem.

Na Ministrstvu za kulturo ocenjujemo, da je bilo gostovanje Slovenije kot častne gostje Frankfurtskega knjižnega sejma izjemno uspešno. Slovenski paviljon in ostali dogodki, ki so potekali v okviru slovenskega gostovanja, so bili odlično obiskani. Dosežen je bil cilj spodbuditve zanimanja svetovne javnosti za slovenske avtorje in avtorice, pomembno pa je, da se prizadevanja za širitev na mednarodnih trgih ne končajo tu, zato že potekajo številni projekti, ki so nastali kot posledica častnega gostovanja.

Spremljevalni program Frankfurtskega knjižnega sejma

Del spremljevalnega programa Frankfurtskega knjižnega sejma, na katerem je letos častna gostja Slovenija, so bile tudi razstave, povezane s Slovenijo, njeno literaturo in kulturo, ki so nastale na pobudo različnih institucij iz Frankfurta ali Slovenije in v sodelovanju z vrsto uglednih muzejev in galerij iz Slovenije, SKICA Berlin in Ministrstvom za kulturo:

- V rotundi **Schirn Kunsthalle Frankfurt** se s svojo prvo samostojno razstavo v Nemčiji predstavlja umetnica **Maruša Sagadin**. Razstava *Luv Birds in Blind Spots* se odziva na specifične razstavnega prostora in bližnje okolice ter na subtilen način podaja kritično refleksijo sodobne družbe. Umetnica išče slepe pege – neizkoriščene in spregledane infrastrukturne in arhitekturne detajle, ki spodbujajo premislek o rabi predmetov in javnega prostora. Maruša Sagadin v svoji umetniški praksi združuje elemente arhitekture, kiparstva in slikarstva in deluje na stičišču med zasebnim in javnim prostorom. Razstava je nastala v sodelovanju Schirn Kunsthalle Frankfurt, SKICA Berlin in Ministrstvom za kulturo, pospremil pa jo je tudi katalog. Razstava je na ogled do 14. januarja 2024.
- V **Fotografie Forum Frankfurt** je na ogled razstava *Paradiž, performans, replika*. Slovenska fotografska umetnost (v angleškem izvirniku *PARADISE, PERFORMANCE, REPLICA. SLOVENIAN PHOTOGRAPHIC ART*). Razstava je nastala v sodelovanju med Fotografie Forum Frankfurt in zavodom **Muzej in galerije Mesta Ljubljane**, kurirali pa sta jo Andrea Horvat in Celina Lunsford. Kuratoriki kot vzorčne predstavnike sodobne fotografije iz Slovenije predstavljata umetnico Vanjo Bučan, ki v seriji *Ptice paradiža* (angleško *Birds of Paradise*) humorno in nadrealistično preizprašuje predstave o vlogah žensk, umetnika Jošta Dolinška, ki v svojih instalacijah raziskuje zaznavo narave z gibljivimi slikami, tonom in fotografijami skulptur ter Bojana Radoviča, ki z idejo replike in iluzije svojim delom daje značaj pripovedi in fikcije. Razstava je na ogled do 7. januarja 2024.
- V **Nemškem muzeju romantike** (nemško *Deutsches Romantik Museum*) je do 25. novembra 2023 na ogled razstava **France Prešeren in slovenska romantika**. Razstava je nastala v sodelovanju med Nemškim muzejem romantike, **Narodno in univerzitetno knjižnico (NUK)**, Univerzo v Ljubljani, Ministrstvom za kulturo in SKICA Berlin, kurirala pa sta jo prof. dr. Urška Perenič in ddr. Igor Grdina. Projekt ne osvetljuje le življenja in dela največjega slovenskega pesnika, temveč poudarja tudi pomen ljudskega pesništva v tem obdobju in predstavlja vplive evropskih književnosti na razvoj slovenske književnosti. NUK je pri projektu sodeloval tudi z **Radiotelevizijo Slovenija**, ki je pripravila tonski zapis Prešernove poezije in je obiskovalcem dostopna preko QR kode.
- V **Arheološkem muzeju** v Frankfurtu je do 17. marca 2024 na ogled razstava **Čivki iz preteklosti – Slovenska arheologija skozi zvoke, simbole in prve zapisane besede**. Razstava predstavlja slovensko arheologijo skozi tri vrste predmetov, tiste povezane z zvokom in glasbo, simbolne predmete in predmete z najzgodnejšimi zapisanimi besedami.

Med njimi so piščal iz kosti jamskega medveda, ropotuljice, prazgodovinske figurine, kipci antičnih božanstev, antična miniatura knjižica in grafiti.

Vsi razstavljeni predmeti nam na takšen ali drugačen način prikazujejo zabavo, duhovnost in svet ljudi iz preteklosti. Razstava je nastala na pobudo Arheološkega muzeja v Frankfurtu, pripravljena pa je v sodelovanju desetih muzejev: **Narodnega muzeja Slovenije, Pokrajinskega muzeja Celje, Pomurskega muzeja Murska Sobota, Pokrajinskega muzeja Ptuj-Ormož, Muzejev in galerij mesta Ljubljane, Dolenjskega muzeja Novo mesto, Pokrajinskega muzeja Koper, Gorenjskega muzeja Kranj, Goriškega muzeja Nova Gorica in Tolminskega muzeja.**

- V **Muzeju komunikacij v Frankfurtu** je do 17. marca 2024 na ogled razstava »**Halo! Kje si?**« **Mobi zgodbe iz Slovenije in Nemčije**, ki jo je v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo pripravil Muzej pošte in telekomunikacij, dislocirana enota **Tehniškega muzeja Slovenije**. Razstava je nastala ob 30. obletnici začetka mobilne telefonije v Sloveniji, osvetljuje povezave med Slovenijo in Nemčijo ter izpostavlja tako podobnosti kot razlike v razvoju mobilne tehnologije, varovanju tovrstne tehniške dediščine ter družbenih vidikih uporabe mobilne telefonije. Del razstave je namenjen aktualnim temam, od zelo pereče problematike odpadnih telefonov in njihovega recikliranja, do področja družbene odgovornosti. Obiskovalci so vabljeni, da na razstavi sodelujejo v skupni razpravi in delijo svojo zgodbo, ki se navezuje na mobilni telefon.
- Na Katoliški akademiji Rabanus Maurus – **Haus am Dom** je na ogled razstava **Alma Maksimilijana Karlin – pisateljica**. Razstava je nastala v sodelovanju med **Pokrajinskim muzejem Celje, Etnografskim muzejem Slovenije, Muzejem novejšje zgodovine Celje** in Ministrstvom za kulturo, kurirali pa so jo Marija Počivavšek, Stane Rozman in dr. Tanja Roženberger. Razstava izpostavlja literarno pot Alme M. Karlin in gradi na izpostavljenih citatih iz njenih knjižnih del, s katerimi prevprašuje vedno aktualna vprašanja o pozicijah moči, vlogi tradicij, vprašanju spolov in družbenih neenakosti. Razstavno vsebino povezujejo sodobne ilustracije slikarke Huiqin Wang za slikanico Mala Alma na veliki poti ter kopije stripovske biografije Svetovljanka iz province avtorjev Marijana Pušavca in Jakoba Klemenčiča. Razstava je na ogled do **23. novembra 2023**.